

Prenumerationspris

1/1 år Kr. 2:—
1/2 " " 1:—

Utgiven av Svenska Folkförbundet.

Ansv. redaktör: Andreas Stahl, Riddaregatan 3, Tallinn.

Utkommer varannan vecka.

Utlandet:

1/1 år Kr. 3:—
1/2 " " 1:50

Hymn på Gustaf-Adolfs dagen.

Riksföreningen för svenskhetens bevarande i utlandet har till sina lokalavdelningar utsänt en hymn, avsedd att sjungas vid festligheterna på Gustaf-Adolfsdagen detta år. Hymnen, som än komponerad av Ivar Wideén och till vilken orden skrivits av Paul Nilsson, är arrangerad både för kör och unison sång. Vi taga oss friheten återgiva texten.

Sänk dig, seklernas dunkla dimma, för ljusets segrande majestät!
Bøj dig, folk, i vår ödestimma kring lagern i minnets blodiga fjät!
Lützens purpur rann under svärden, slik konungaskrud finnes ej
[mer i världen

Befriarens namn varje hjärta vet —
Sänk dina fanor, o mänsklighet!

Ej vi sörja vid sarkofagen. Var blomma ler i hans ärekrans.
Töckentunga novemberdagen förklaras av bragdens återglans!
Hjälten döende triumferar, kring jorden sanningen jubilerar.
Ty ljuset segrar, hans verk består —
Gustav den store var svensk, är vår.

Regeringskrisen.

Redan flera dagar har riksdagens talman rådfört sig med partiernas representanter angående bildandet av en ny regering.

Nu ha alla givit klart besked, att de ej vilja ge riksäldste. Därför har talmannen varit tvungen att vända sig till en person, stående utom parlamentet, nämligen prof. Konstantin Konik, vilkens namn är välbekant från året 1918, då han var en av ledamöterna i det s. k. välfärdsutskottet. Detta steg av talmannen saknar ej symbolisk betydelse, ty man kommer ofrivilligt att förbinda prof. Koniks namn med den tid, då välfärdsutskottet i smyg arbetade för landets räddning.

Huruvida prof. Konik lyckas i sitt uppdrag får morgondagen utvisa.

Aktionen mot lönesänkningen.

Aktionsutskottet, som för en livlig kamp mot sänkningen av

tjänstemännens löner, har beslutat utsända flygblad för att därigenom klargöra för massorna, vad kampen gäller.

Skeppsbrutna på genomresa.

På söndagen anlände med ångf. Viola från Helsingfors besättningen från grekiska ångaren Georgios, som för något mer än en vecka sedan förläste i Botniska viken. En flyktig blick på de skeppsbrutna var nog för att se, att de stammade från en annan trakt av jorden. Deras solbrända hy vittnade om sydländsk sol och väna nejder.

Under en blixintervju berättade kaptan Gioulis om de fruktansvärda strapatser han och hans besättning utstått i den svåra stormen, innan de blevo räddade från vraket. Grekerna reste direkt hem till sitt land, emedan fartyget blev fullständigt vrak.

I söndags anlände rektor på Birkas Fr. Erlund och husmo-

dern vid samma skola frk. L. Rosendal, vilka båda varit på ett kortare besök i Finland.

Engelsmännen kritisera.

För någon tid sedan återvände från England en representant för Centralorganisationen för turism och berättade, att engelsmännen kritisera vårt hotellväsen. Den största bristen i våra hotell anse engelsmännen vara frånvaron av rinnande kallt och varmt vatten och att hotellrummen äro för dyra. Med maten äro turisterna nöjda, ehuru de anse, att det serveras för mycket kött och litet mera grönsaker till dessa anrättningar skulle, enligt engelsmännens åsikt, ej skada.

Svarta börsen starkare än polisen.

Såsom på ett annat ställe omnämnes försökte polisen lamslä verka verksamheten på den s. k. svarta börsen. Flera av mäklarna och agenterna blevo utvisade från Reval.

Med anledning härav sammanträdde köpmännen för att diskutera saken. Affärsmännen göra gällande, att de ej äro moraliskt ansvariga, när de skaffa sig utländsk valuta på illegalt sätt, emedan de äro pliktiga att gottgöra sina skyldigheter gentemot utländska firmor.

Överhuvudtaget är man i affärskretsar mycket missnöjd med nuvarande valutastadgande, men märkligt att ingen enda kan föreslå någon bättre lösning av valutaproblemet. Säkert är emellertid, att man ej med polismakt förmår stävja den svarta börsverksamheten.

Sprittartyg beslagttaget vid Dagö.

Den estniska tullbåten Kõu har i närheten av Dagö lagt beslag på sprittartyget Angela, vilket befann sig i estniskt territorialvatten. Angela seglar under Panamas flagg och var sysselsatt med spritsmuggling. Ombord på fartyget finnas 100,000 liter sprit.

För att tvinga spritsmugglarna att stanna, var man på Kõu tvungen att avlossa ett par kanonskott till varning. Fartyget inbogsrades till Suursadam på Dagö.

En staty över Kingissepp.

Tidningarna berättar att bolsjevikerna vid landsvägen från estländsk-ryska gränsen till staden Jamburg (omdöpt till Kingissepp) på 30 meters avstånd från gränslinjen uppställt en staty över den för ett antal år sedan under en sammanstötning med estländska polisen dödade estländska kommunistledaren Kingissepp. Statyn skall högtidligen avtäckas den 7 november.

Motorseglaren Johanna i kvav.

Den finländska motorseglaren Johanna, vilken som bekant övergavs av sin besättning och sedan dess befunnit sig på drift i närheten av Dagö, gick till botten. Bärgningsångarna lyckades på grund av det hårda vädret ej rädda fartyget.

Valutakrisen.

Estländska inrikesministern har i samband med den företagna polisaktionen mot mäklarna på svarta börsen från Reval förvisat 13 personer, vilka bedrivit olovlig valutahandel. Genom att under den sista tiden tusentals personer dagligen per postsänt högsta tillåtna penningbelopp, 5 kr., till utlandet har på detta sätt en avsevärd mängd valuta lämnat Estland. Från och med lördag har en bestämmelse införts, att endast en krona per person och dag får per post sändas till utlandet.

Robert Maersk.

För någon tid sedan gick genom pressen ett meddelande om att danska ångaren Robert Maersk skulle hava rammat en rysk ubåt nära Kronstadt. Emedan ryssarna ej officiellt dementerade detta rykte, antog man, att det talade sanning.

För att få klarhet i saken har Hufvudstadsbladet vänt sig till

ångarens rederi, som till samma tidning meddelar följande om händelseförloppet:

Vid Robert Maersks kollision med den ryska u-båten erhöll ångaren endast övervattensskador, medan u-båten endast lindrigt skadades. Någon läcka fick u-båten icke. Såväl Robert Maersks om u-båten kunde utan hjälp taga sig tillbaka till Petersburg, där de nu ligga förtöjda vid samma kaj. Robert Maersk har av de ryska myndigheterna tillits vidare belagts med kvarstad.

Rådsryska isbrytsren Sibirjakov, som är på färd runt Sibirien till Vladivostok, förlorade för någon tid sedan propellern. Med tillhjälp av provisoriska segel, förfärdigade av presenningar, har isbrytaren genom remnor i drivisen nått fram till öppet vatten i närheten av Berings hav, där en trålare tagit haveristen på bogser.

Statens skogsauktioner vidtagna.

För några dagar sedan vidtog statens skogsauktioner. Inalles försäljes 5500 ha skog. Man har för avsikt att, i år avverka 11000 ha skog, varav c:a 3500 ha från senaste år. Enligt utlåtande av sakkunniga torde exportörerna ha för avsikt att nästa år något uppdriva träexporten (till omkr. 40000 standard). 1929 då, vår träexport nådde sin höjdpunkt, utfördes sammanlagt 62000 standard, sedan började utförseln så småningom förminska, tills den 1931 utgjorde endast 29000 standard.

Ryska örlogsfartyg i Reval.

Natten till måndagen inkom till Reval två till en rysk bärgningsexpedition hörande fartyg. Det ena av dessa fartyg var det bekanta kranfartyget för bärgning av förolyckade u-båtar, det andra ett mindre isbrytande fartyg Silatsch. Båda dessa fartyg ha deltagit i sökandet efter den för över ett år sedan i Finska viken sjunkna u-båten Rabotschi.

Ryssarnas ankomst verkade onekligen en smula förbluffande, emedan fartygen tillhöra örlogsmarinen och just på grund därav bort, såsom internationell rätt kräver, meddela sin ankomst. Estlands regering har

visserligen beviljat den ryska bärgningsexpeditionens fartyg tillstånd att söka skydd för oväder under Vrangelsöarna men ej på Revels redd.

Om orsaken till besöket förklarade ryssarna, att de sökt skydd för stormen och komma att avlägsna sig, så fort väderleksförhållandena det tillåta.

Det förefaller besynnerligt, att ryssarna, som dock på alla områden synas benägna för rationalisering, i årtal söka den ovanomtalade u-båten.

Kranfartyget Kommuna är ett vidunder på c:a 3000 ton och kan lyfta tyngder av ända till 1000 ton. Kommuna byggdes år 1913 och hette då Volchov.

Professor Konik bildar ej regering.

På torsdagseftermiddagen meddelade prof. Konik riksdagens talman, sedan han i några dagar rådgjort med representanter från de olika partierna, att han ej är i stånd att bilda regering.

Som orsak anför prof. Konik agrarpartiets omedgörlighet i fråga om dess agrarprogram, genom vilketets genomförande jordbrukarna skulle komma att bli ett slags mestgynnad klass på de andra folklagrens bekostnad.

Estnisk skonare till botten med 6 man.

Skonaren Emilie, hemmahörande i Arensburg och på väg från Ösel till Stockholm, kolliderade på onsdagen med ångaren Vesuvius och sjönk så hastigt att endast fartygets kapt. C. Liggi och hans båtsman räddades.

Emilie, som var lastad med estn. marmor, sjönk om några sekunder, vilken omständighet även förklarar att de övriga av besättningen ej kunde räddas. Skon. Emilie var byggd 1920, 200 br. ton.

Hemskt rånmord.

På onsdagseftermiddag kl. 9-tiden mördades mära Estn.-Lettiska gränsen en lettisk chaufför av tvenne ester. Mordet var tydligt planlagt i detalj, ty graven hade mördarna grävt färdig antagl. redan föregående dag för att sedan locka dit chauffören. Mordet förövades i syfte att råna.

Brottslingarna stördes i sitt hemska förehavande av gränsbevakningsmanskapet och togo till flykten, lämnande sitt offer på gravens kant.

Polisen lyckades samma dag gripa den ena av mördarna.

Statens 1933/34 års budget.

För närvarande håller ekonomministeriet på med föreberedande arbeten till sammanställning av statens budget för budgetåret 1933/34. De centrala ämbetsverken ha till sagda ministerium inlämnat sina budgetförslag, men fordra, enligt förbudande, för mycket. I politiska kretsar anser man, att den nya budgeten under inga omständigheter borde få överstiga 65 miljoner kronor. Innevarande budgetår slutar med en brist på 17 milj. kronor. Av skadan blir man vis, och därför anser man det vara klokast att genast räkna med de verkliga inkomsterna och icke med beräknade.

Arbetaroroligheter på Irland.

I staden Belfast på Irland utbröto i tisdags allvarliga oroligheter bland fabriksarbetarna. Omkring 15.000 personer angrep polisen med stenar, flaskor och andra lämpliga föremål. I samband med oroligheterna plundrades en mängd affärer, i bästa fall sönderlogs endast fönstren. För att kunna återställa ordningen mobiliserades en polisstyrka på 2500 man. Till natten utfärdades förbud mot att komma ut på gatorna. Från hustaken och fönster öppnades eld mot polispatrullerna.

Polisen var oförmögen att återställa ordningen, varför pansarautomobiler utkommenderades till hjälp. Om natten inneslöts staden av polisen för att hindra människorna att om natten komma till staden. Det uppges, att omkr. 20 personer blivit dödade och flera hundra mer eller mindre illa tilltygade vid sammanstötningarna med polisen, varvid denna var trungen att skjuta skarpt. Orsaken till oroligheterna är t. v. ej känd.

Film.

För närvarande förevisas i Reval en film som vevades i somras ombord på de estn. sillfångstfartygen vid Island.

Filmen, som till innehåll och även i övrigt är synnerligen intressant, visar för icke-fångstmän, huru silen överlistas och kringgärdas med starka fångstgarn, huru den i väldiga håvar vinschas ombord och saltas i tunnor.

Den oinvigde får även på känn vilka hårda mödor och strapasser fångstmännen måste utstå. Deras liv är en oavbruten kamp mot dimma, köld och storm.

Filmen är även i detta avseende intressant för oss att somliga av „filmhjältarna“ voro svenskar från Rikull.

Dr. Arvid Mörne, som i somras besökte Runö, har för Svenska Pressen skrivit en serie artiklar om denna sin resa.

Alb. Einstein till Amerika.

Den världsberömda matematikern Albert Einstein, skaparen av den s. k. relativitetsteorin, har beslutat att emottaga kallelsen till rektor för Princetovn-universitetet i Amerika och stanna där för hela sitt återstående liv. Einstein har dock lovat att varje år företaga en resa till Tyskland.

Dollarn är säker.

I ett valtal meddelade president Hoover, att redan under ett halvt år det amerikanska guldet strömmar till utlandet. I samband härmed har amerikanska finansministeriet utfärdat en förklaring, att dollarn icke kommer att ha känning därav, samt att under den senaste tiden guldet börjar småningom komma tillbaka.

Valpropaganda i Tyskland.

Tyskarna äro som bekant riktiga mästare att agitera. Därtill ha de ju också rätt goda tillfällen, emedan valen försiggå med korta mellanrum. Sålunda är kampanjen för de förestående riksdagsvalen redan i full gång. Den 6 nov. får världen igen uppleva den spänning den för ett par månader just upplevde.

I samband med agitationen meddelas, att Hitler, national-socialisterna avgudade ledare, saknar pengar för att igångsätta en så mäktig propagandaapparat som nyss var fallet. Tiderna äro dåliga även för män av Hitlers kaliber. Vad skola de vanliga dödliga då göra?

Personer, som anse sig väl känna till Tysklands angelägenheter förespå nu redan, att den nya riksdagen även hastigt kommer att skatta åt förgängelsen.

Brottslingens yttre människa.

Professor Hutton vid Harvard-universitetet har försökt utröna, om brottslingar till yttre måtto kunna skiljas från övriga människor. För detta ändamål har den gode professorn anställt mätningar och observationer hos 16000 brottslingar. Prof. Hutton ville därigenom fastställa en „normaltyp“ för brottslingar, men fann till slut, att det ej lät sig göras. Visserligen fann han några mycket utpräglade särdrag och egenskaper hos dem men någon „standardtyp“ ej.

Angående mördarna kunde Hutton dock fastställa att de äro tyngre och längre än vanliga människor, ha smalt huvud men utstående käkben. Håret är sällan lockigt och dess växt svag. Större delen av mandråparna ha dåliga tänder och krokiga näsor. Hutton understryker Lombrosos teori om de „brottsliga örnen“. En stor del av mördarna har stora ytteröron, och äro dessa vanligen starkt utstående.

Apparat filmar tjuvar på bar gärning.

Boktryckare Johan Henriksen, Köpenhamn, har gjort en uppfinning, som anses kunna bli god hjälp i kampen mot inbrottstjuvar. Det rör sig om en apparat, som uppfinnaren givit namnet „Den tyste detektiven“, och som kan anbringas diskret i varje våning i stället för de gammaldags ringapparaterna, vilka genom sin alarmering giva tjuvarna anledning att fortast möjligt taga till flykten. Henriksens apparat filmar helt enkelt tjuven i samma ögonblick som han bryter sig in genom en dörr eller ett fönster. Den minsta beröringen med de utlagda elektriska ledningarna utlöser en mekanism, varvid en ljusbomb exploderar och tjuven blir fotograferad. Apparaten verkar automatiskt vidare och upptager en film av tjuven. När polisen framkallat filmen, bör det som regel icke vara svårt att hitta tjuven. Det kostar endast 7—800 kr. att anskaffa apparaten.

Gregorianska kalendern jubilerar.

Påven Gregorius XIII genomförde 1582 den efter honom benämnda, fortfarande i bruk varande gregorianska kalendern för att avskaffa den skillnad på 10 dagar, som uppstått enligt den dittills brukliga julianska kalendern mellan sol- och kalenderåret. Därför bestämde Gregorius att man 1582, alltså för jämnt 350 år sedan, efter den 4 oktober omedelbart skulle räkna och skriva datum 15 oktober.

Natten till måndagen inlöpte till Reval finländska sjöbevakningsbåten L. A. 3. Fartyget hade ådragit sig propellerskada och sökt nödhamn. Propellerskadan kommer att repareras i Reval.

Dnjeprostroj Europa största kraftverk.

I mars 1927 begynte ryssarna anlägga en väldig kraftstation på floden Dnjepr. Nu äro arbetena slutförda och kraftstationen öppnades för drift. Sovjetbladen sjunga i alla tonarter den väldiges lov och höja till skyarna alla deras namn, vilka arbetat vid detta jätteföretag. Naturligtvis anse ryssarna, att det är enbart kommunismen, som är mäktig att utföra ett dyl. arbete.

För att det skall bli möjligt för våra läsare att göra sig en föreställning om detta byggnadsföretag anför vi här några sifferuppgifter.

Jättestationen har en sammanlagd styrka av 810.000 hästkrafter, vilka äro fördelade på 5 aggregat. Kraftstationen kan leverera 2 miljarder kilowatt per år. Denna energimängd förslår ej blott till för Sydrysslands städer utan även för en mängd nya industriföretag.

Genom fullbordandet av detta arbete ha ryssarna vunnit tvenne mål. För det första ha de skapat ett jättekraftverk; för det andra har floden Dnjepr gjorts segelbar från Smolensk ända till

Svarta havet. Förut var floden farbar endast från Svarta havet till Jekaterinoslaw, där snart de beryktade „trösklarna“ hindrade sjöfarten.

Ryssarna vilja göra gällande, att de byggt världens största damm, men den av engelsmannen byggda dammen vid Makware på Nilen i Afrika och amerikarnas Hoover-damm på Colorado floden torde betydligt överflygla ryssarnas stolthet.

Påvens titel.

Påven kan ståta med en verkligt lång titel. Officiellt lyder den sålunda:

„Pius XI, den 266:e påven, Jesu Kristi viktarie, apostlafurstens efterträdare, den allmänna kyrkans suveräna pontifex, patriark över occidenten, Italiens primas, ärkebiskop och metropolit i provinsen Rom samt suverän över den heliga romerska kyrkans världsliga myndigheter.“

Första inhemska Försäkrings-Aktiebolaget EESTILLOYD

grundat år 1919

Reval, Långgatan (Pikk) 11. Tel. 448-94 & 430-08

LIV-,

BRAND-,
OLYCKSFALLS-,
INBROTTS-,
GLAS- &

TRANSPORTFÖRSÄKRING

De av bolaget hittills utbetalade skadesummorna överstiga
två miljoner trehundra tusen Kronor

Ett bevis på till vilken oskattbar nytta försäkring är, därför

Försäkra Edert liv och Eder
egendom medan tid är!

SVEDALA

Tegelmaskiner, Grävmaskiner, Stenkrossar, Vägbyggnadsmaskiner, Betongblandare, Torvmaskiner, Bränsekrossar för Torv, Koks och Kol, Pulveriseringsmaskiner, Vindsiktar, Transportapparater, Lastningsel-elevatorer, Rullager, Rallivagnshjul, Kokillgods, rekommenderas.

AKTIEBOLAGET
ABJÖRN ANDERSON

Post- och Tel.-adr.: Svedala, Gjuteriet.
Tel.: Namnanrop: Gjuteriet

SVEABLANDNING

Rostkaffet i blågula påsar
tillfredställer alla i parti från
ENGWALL HELLBERG A.-B., GÄVLE

EGONLINEN uppehåller regelbunden trafik Göteborg med alla mellanliggande svenska hamnar till KARLSKRONA—DÄNZIG—LIBRAU—RIGA—REVAL—HÄLSINGFORS.

Giv barnen SVEA
CHOKOLAD och CACAO
Närande. Välsmakande.
A.-B. Svea Choklad-Norrköping

Svenska Bomullsflaggor

Hängmattor av Bomullstygg
Gefle Manufaktur Aktiebolag
Strömsbro.
Telefoner: Gävle 88, 2288 och 1689.

Byggnadsfirman ANDERS DIÖS
Tunagatan 4, Upsala

Telefoner: Kontoret 3892, 3893; Förrådet 2890;
Byggnadspl. Paleontologiska Inst. 3894; Bostadsf. Väderkvarnen 1899.

Aktiebolaget J. E. Arndt

Hudiskvall Ångbåts Expedition, Befraktings-Skeppsmäklare och Speditionsaffär. Lager av kol och Byggnadsmaterialer. Rikstelef.: 245, 287
325. Telegrafadr.: Arndtbolaget.

FENIX Föreningsgatan 7.

DRUVAN Engelbrektsgatan 5.
Intima och hemtrevliga rest-lokaler.
Omtyckta klubbrum. Direktion:
A.-B. MALMÖ-RESTAURANGER.

CARL FREDRIKS BIERSTUGA

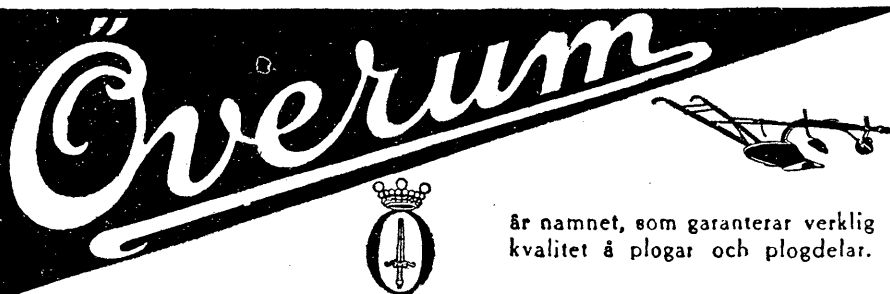
Hantverkargatan 17.

NORRKÖPING

REKOMMENDERAS

Året Runt bra mat på
Systembolagets Restaurang

LAXEN, HALMSTAD

är namnet, som garanterar verklig
kvalitet å plogar och plogdelar.

VID BESÖK I VÄXJÖ REKOMMENDERAR

Järnvägsrestauranten

VÄXJÖ sitt erkänt goda kök. Fullständig
spritservering. Förstklassig musik. På som-
maren enda platsen i staden för härlig
parkservering. God plats för bilar.

Vildskinn

Räv, Utter, Mård, Hermelin
Ekorre, Hare och Kanin upp
köpas till allra högsta pris,
Vi betala högsta priser, då skinnen huvudsak-
ligen äro för egen fabrikation. Prislsta sändes
mot porto.

UGSTEDTS PÄLSVARUFABRIK Malmö 4

A.-B. Lidköpings Vikingsågar

LIDKÖPING

VIKING

Representant för Estland
Johan Gronsjö. Vana Viru 9. Reval.